

DE VARKENS PRAKTIJK

Een stap vooruit

2020 IN ZICHT

Sint is weer onderweg naar Spanje en het einde van het jaar komt in zicht. 2019 heeft ons veel gebracht. Naast een nieuwe samenwerking én een herstart van deze nieuwsbrief binnen onze praktijk, hebben we ook veel saamhorigheid buiten de praktijk ervaren. Ook stond het jaar in het teken van sector gerelateerde veranderingen, welke we helaas in 2020 nog niet achter ons zullen kunnen laten.

Veranderingen vinden ook plaats op **klauwgebied**, wat binnen de zeugenhouderij voor best wat frustratie kan zorgen. Én op gebied van **IKB-voorwaarden** (BGP's en BBP's), voor sommigen nóg zo'n lastig punt. We besteden aandacht aan beide, net als aan het belang van **drinkwaternippel-opbrengst** en de **parkeerplaatsaudits**. Het rest ons nog om iedereen **fijne feestdagen** toe te wensen!

KLAUWPROBLEMEN

Tineke van de Veerdonk – De Varkenspraktijk, locatie Oss

Kreupelheid door klauwafwijkingen kan een groot probleem zijn op een zeugenbedrijf. Het is heel frustrerend omdat de zeugen vaak onvoldoende reageren op een behandeling. Daarnaast schaadt het het welzijn van de zeugen en kan de technische en financiële resultaten flink negatief beïnvloeden.

Kreupelheid is een veel voorkomende oorzaak van **sterfte van zeugen** op een bedrijf. Erg kreupele zeugen kunnen immers niet afgevoerd worden naar het slachthuis, maar moeten vaak op het bedrijf geëuthanaseerd worden. Daarnaast blijven kreupele zeugen in de kraamstal het liefst zoveel mogelijk liggen, ze kunnen moeilijker opstaan of weer gaan liggen wat impact kan hebben op het afbigproces, de melkproductie en ook het aantal doodgeleggen biggen.

Om op een bedrijf meer inzicht in klauwafwijkingen te krijgen kan het zinvol zijn de klauwen van de zeugen eens goed te bekijken en dit vast te leggen. Ook bij zeugen die geen pijn laten zien.

Een varken is een **evenhoevig** dier. De voet van een varken bestaat uit een binnen- en een buitenklauw en twee bijklauwtjes.

De buitenkant van de klauw is een **harde hoornwand**, terwijl de zool bestaat uit een hard gedeelte aan de voorkant en zachter gedeelte wat we het **balgebied** noemen.

De klauw groeit constant aan vanuit de kroonrand, de rand bovenaan de wand. Dit is vergelijkbaar met onze nagels en zorgt ervoor dat beschadigingen weg kunnen groeien en de hoornlaag in goede conditie blijft.

Het balgebied is zachter en fungeert als een soort schokdemper. Het grootste deel van het gewicht van de zeug wordt gedragen door het balgebied.

Als een zeug pijn heeft zal ze proberen het balgebied te ontlasten door meer op de punt van de klauw te gaan lopen. Als dit lang duurt ontstaat er een **woekering van het balhoorn**, omdat het onvoldoende afslijft.

Vaak lijkt het alsof vooral de **kroonrandontstekingen** het probleem vormen. Je ziet dan een verdikking boven de klauw. Dit komt omdat deze ontsteking veel pijn veroorzaakt en daardoor dus opvalt. Het is echter meestal het topje van de ijsberg. Als je binnen een zeugenstapel de klauwen goed gaat bekijken blijkt vaak overgroeid balhoorn de meest voorkomende afwijking.

Bij kreupele zeugen zit het probleem natuurlijk niet altijd in de klauwen. Blessures, gewrichtsontsteking, botstofwisselingsproblemen, er zijn vele oorzaken van kreupelheid te noemen. In hoeverre voeding, huisvesting en ziektekiemen daarbij een rol spelen, leest u in de uitgebreide versie van dit artikel op [onze website](#).

BGP/BBP UPLOADEN INFOVARKEN

Zoals u in de nieuwsbrief van juni jl. heeft kunnen lezen, is het vanuit **beide IKB's** een voorwaarde de bedrijfsgezondheids- en behandelplannen te uploaden. Onderweg wordt bemerkt dat dit bij **Infovarken (Verin)** niet altijd even voor de hand liggend is. In [deze link](#) wordt beschreven hoe u dit zelf kunt doen. Indien u wilt dat uw dierenarts u daarmee helpt, moet u deze hier eerst apart voor machtigen. Hoe dat moet, leest u [hier](#).

AUDITS OP PARKEERPLAATSEN

In september 2018 is een besmetting met **Afrikaanse varkenspest** vastgesteld bij wilde zwijnen in België, waarschijnlijk afkomstig uit het oosten van Europa waar al langere tijd Afrikaanse varkenspest heerst. Recent is het virus de Duits-Poolse grens ook weer dichterbij genaderd. Op dit moment is er **geen vaccin** beschikbaar en het enige redmiddel betreft de ziekte te isoleren door **besmette bedrijven te ruimen**. Het is daarom van groot belang ervoor te zorgen dat de ziekte niet in Nederland komt.

Eén van de mogelijke verspreidingsroutes is via **bewerkt varkensvlees**. Het virus overleeft tot wel 6 maanden in gedroogde producten en zelfs nog langer in bevroren vlees. In Oost-Europa is het nog gebruikelijk om varkens aan huis te houden en daar zelf allerlei vleeswaren van te maken. Chauffeurs en toeristen uit die landen kunnen dus mogelijk verontreinigde producten meenemen naar Nederland. **Besmette transportbewegingen** uit Oost-Europa worden daarom op dit moment als grootste risico gezien.

Een parkeerplaats langs de snelweg is een plek waar mensen stoppen om te eten en drinken. Daarnaast zullen vrachtwagenchauffeurs daar soms langere tijd pauzeren, eten en zelfs slapen. Bij deze **parkeerplaatsen** heeft Rijkswaterstaat extra maatregelen genomen. Om deze maatregelen te waarborgen is besloten op gecoördineerde wijze middels een **audit** de parkeerplaatsen te bezoeken en controleren. Deze actie wordt gezamenlijk uitgevoerd door varkensslachterijen (Centrale Organisatie voor de Vlees- sector) en dierenartsen uit de praktijken onder leiding van hun beroepsvereniging (KNMvD). De Varkenspraktijk heeft 3 parkeerplaatsen toegewezen gekregen waar iedere 2-3 weken een audit plaatsvindt.

EVEN VOORSTELLEN

Ik ben **Hilde Buitenhuis**, geboren en getogen op de zeelei in de provincie met de minste varkens (Noord-Holland). Tijdens mijn studie in Utrecht, ben ik de varkens op verschillende manieren tegengekomen. Dit heeft mijn interesse in deze mooie voedselproducerende sector gewekt.

Na het verhuizen naar de provincie met de meeste varkens was werken in de varkens dan ook een kleine stap. Daarom ben ik nu 7 jaar met veel plezier werkzaam als varkensarts bij De Varkenspraktijk locatie Someren.

APOTHEEKNIUWS

Sinds eind september is een nieuw vaccin tegen PIA beschikbaar: **Porcilis Lawsonia**.

Dit product is geregistreerd ter vermindering van diarree, groei- en darmschade, bacteriële uitscheiding en uitval ten gevolge van PIA.

Inzet is mogelijk vanaf 3 weken leeftijd en kan gecombineerd worden met Porcilis PCV M Hyo.

Een groot verschil met de voor u mogelijk al bekende Enterisol Ileïtis is de manier van toedienen. De Enterisol wordt in de bek of door water of brij verstrekt. Porcilis Lawsonia wordt, zoals de meeste andere vaccins, per injectie gegeven.

BABY NIEUWS

In de nieuwsbrief van oktober jl. kwam Chris, onze assistente in Oss, als leidend voorwerp ter sprake in het kader van zwangerschap op de werkvloer binnen de varkenshouderij. **Zaterdag 9 november** zijn Chris en Koen de trotse ouders geworden van dochter **Saar**. Gefeliciteerd!

DRINKWATER

Wanneer een varken onvoldoende drinkt, zal ook de voeropname achterblijven. Met regelmaat worden we om die reden geattendeerd op het belang van **zuiver drinkwater**, waarbij de norm van minder dan 10.000 kve/ml wordt gehanteerd. Hierbij dient het drinkwater koel te zijn en voldoende te circuleren in de leidingen.

Echter is het ook van belang te realiseren wát de **waterbehoefte** van het dier is. Zeugen drinken zo'n 8 tot 12 liter per dag. Deze behoefte neemt sterk toe in de kraamstalperiode, waarbij 1,5 liter water per zogende big aangehouden kan worden. Een big en een vleesvarken heeft ruim 10 procent van zijn lichaamsgewicht aan waterbehoefte per dag. Om aan deze behoefte te kunnen voldoen dienen **voldoende drinknippels** aanwezig te zijn (1 nippel op 5 tot 10 dieren), maar ook de **opbrengst** is van belang. In geval van zeugen dient de **nippelopbrengst** minimaal 1,5 l/minuut te bedragen. Bij biggen betreft dit 500 ml/minuut en bij vleesvarkens 800 ml/minuut. In de loop der tijd kan de nippelopbrengst verminderen, waardoor het noodzakelijk is hierop te (blijven) controleren.

SCHADE DOOR EEN RECOMBINANT PRRS VIRUS

Rick Janssen – V-focus, 29 november 2019

De Deense varkenshouderij is onlangs opgeschrikt door uitbraken van een nieuw PRRS virus op diverse zeugenbedrijven. Dit bleek te gaan om een **recombinant levend PRRS virus**, welke was ontstaan uit delen van twee vaccinvirussen. Waarschijnlijk is dit nieuwe PRRS virus ontstaan op een zeugenbedrijf, waar 2 verschillende levende PRRS vaccins naast elkaar werden gebruikt. Dit nieuwe PRRS virus is vervolgens terecht gekomen op een KI-station, en via het sperma zijn diverse zeugenbedrijven besmet geraakt, met een PRRS infectie (verwerpers, dode biggen en slechte kwaliteit biggen) tot gevolg. Vooral op PRRS virus vrije bedrijven waar de zeugen niet meer beschermd waren door een vaccinatie (zogenaamde naïeve bedrijven), was de **impact van de infectie groot**.

Lees verder op www.devarkenspraktijk.nl

